

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner,
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse,
A. Oppolke Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bornat, In Ham-
burg: Hasely & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ziă garonțată pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 2-a o
seziă 10 or. s'au 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXIII.

„GAZETA“ iese în dăcare și în
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. s'au 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 100.

Brașov, Vineri 5 (18) Maiu.

1900.

O enunțiațiune șovinistă

— în delegațiunea ungară. —

Delegațiunea ungară, indife-
rentă decât se află ori nu între mem-
bri ei Ugron și Zichy, tot delega-
țiune ungară este, care va se dăca
șovinistă până dincolo. Nimic nu
pote dovedi acesta mai bătător la
ochi, decât vorbirea președintelui ei,
a marelui calvin și vestitului cap un-
guresc, Desideriu Szilagy.

D-l Szilagy dăse în discursul
său adresat Majestății Sale cu oca-
siunea primirei solemne a delega-
țiunilor între altele: „Noi avem ne-
curmat înaintea ochilor cerințele des-
voltării interioare a statului ungar:
acele probleme mari și urgente ale
întării noastre politice și economice,
cară încă tot își mai așteptă resol-
varea lor. Scim, că trebuie să desfă-
șurăm totă puterea ce ne stă la dis-
poziție, ca nici unul din interesele
noștre mari să nu sufere scădere.
Deci între acele margini, ce ni-se im-
pun prin aceste considerații, noi
suntem gata de a încuviința mijl-
cele, ce le pretinde siguranța, vața
și greutatea monarhiei în concertul
internațional“.

A mai adaus Szilagy și nise
fioscule despre primirea monarhului
în Berlin, cu cară a voit numai să
dea espresione satisfacției pentru
măgulirea orgoliului unguresc din
partea Berlinesilor la acea primire.
Acestea însă n'au nici o însem-
nătate.

De-ar fi rostit cuvintele de mai
sus vre-o obscuritate parlamentară,
i-s'ar face critica, că a dat cu băta
în baltă, căci acele cuvinte pot fi
adeverate, d'ar nu sunt politice, in-
cât nu pote fi lucru politic ați da
arama pe față. D'ar fiind-că le-a ros-
tit capacitatea cea mare Szilagy,
trec și de politice, ér foile jidano-
maghiare îi cântă osana pentru ele,
în toate tonurile.

Noi găsim, că e lucru foarte în-
drăsneț a declara în fața monarhu-
lui și a lumii, că mijlocele trebuin-
ciose pentru siguranța și poziția de
putere mare a monarhiei se vor
încuviința numai între acele mar-
ginii, cară sunt trase de considera-
țiunile consolidării interne politice
și economice cum o vor și o înțeleg
Ungurii. Căci nici o întărire și des-
voltare interioară nu este cu puțin-
tă fără de siguranță în afară, de care
e strins legată și vața internațio-
nală și monarhiei. A coordina, decât
nu chiar subordina, siguranța mo-
narhiei întării interne — și încă
numai așa, cum înțeleg acesta întă-
rire șovinistă ungară în frunte cu
Szilagy — este o idee îndrăsneță,
ce pote să placă mult Ungurilor,
cară țin morțiș, că omenimea nu
pote fi fericită fără a deveni mai
întărită maghiară, d'ar politică nu e
de loc. Pe lângă intențiunea, ce-o
dă pe față acea afirmarea nu e decă,
decât o rachetă de vorbe, aruncată,
ca de obicei, cu scopul să fiă mă-
guliță „opiniunea publică patriotică“.

De consolidat, nu se consolidează
la noi nimic, nici politicesce, nici

economicesce, din simpla cauză, că
așa dăși bărbați de stat ungară vreau
să nimicescă mai întărit tot, apoi să
edifice, adecă să-i maghiarizeze mai
întărit pe toți, apoi să-i facă fericiti.

De calea cea adeverată și mai
scurtă, care singură pote duce la
consolidare internă, de dreptate și
egalitate pentru toți, nici că vreau să
audă. Ér poporele nemaghiare pe
dă ce merge sunt mai puțin dispuse
a-le fi dumnealor numai oi de muls
și de tuns, a fi eschise prin legi
electorale tendențioase din parlament,
prin altele majorisate în comitate și
prin interpretări rabulistice despoiate
chiar și de dreptul de întrunire și
de sfătuire.

Pentru un astfel de mers al „con-
solidării interne“ e pagubă a de-
trage și numai un ban din suma de
lipsă pentru siguranța monarhiei
în afară.

Szilagy a aflat de bine să ac-
centueze și momente de păstrare, de
economă cu venitele publice, o temă
de-almintrelea foarte populară și plă-
cută atât „patrioților“, cât și celor-
lalți cetățeni. Numai că vorba, vorbă
rămâne. De câte ori se tratăză de
vanitatea ungară și de inchipui-
tele „interese de stat“, numai ce
sboră milioanele și nici unui patriot
nu-i pare rău, că se duc. Pentru
honvețime se cheltuesc multe mi-
liose; pentru școlile de stat, cară nu
folosesc decât Maghiarilor, alte mi-
liose; tot al cincilea Ungur este
funcționar și acum voiesc să-i facă
și pe veterinari funcționari de stat
și ați mâne vor să introducă pretu-
tindenți administrațiunea de stat.

Nu în delegațiune să vorbescă
Szilagy de economii, ci facă începu-
tul în dieta ungară, unde se
votăză multele milioane în mod ne-
socotit, fără vr'un folos practic.

In ce privesc consolidarea
noastră economică și comercială,
n'avem să ne batem mult capul, ea
se află în mâni sigure, în mâni
Evreilor „maghiari“, a fraților de
cruce ai Maghiarilor. Urmările ace-
tei consolidări economice și comer-
ciale se observă la noi, d'ar nu mai
puțin și la Maghiari pe dă ce merge
tot mai învederat și ați mâne con-
solidarea va fi completă: vom ajunge
cu toții slujbașii „patrioților“ Evrei.

Etă ce iese din analiza enun-
țiațiunilor făcute de cătră nise
omeni politici maghiari, cum este
Szilagy, la ocașiuni așa de solem-
nele ca cea amintită: Nimic practic,
nimic sănătos și corăspundător spi-
ritului timpului de față. Frase bom-
bastice, întortochiate și — șovinism
orb.

La recepțiunea delegațiunei aus-
triace. M. S. împăratul a vorbit, precum
scim, cu cei mai mulți dintre delegați. Cu-
viutele schimbate între monarhu și dele-
gații cehi le cunoșcem. Cu delegații ger-
mani Pergelt și Prade, Majestatea sa ase-
menea a atins cestiuni politice, despre
mersul lucrurilor în camera din Viena și
în delegațiuni.

Remarcabil este, că după cum rapo-
tăză „N. W. Tagbl.“, M. S. a binevoit a-se în

treținut timp mai îndelungat și cu deputatul bu-
covinean Dr. G. Popovici, care încă face parte
din delegațiunea austriacă. Monarhu a în-
trebat pe deputatul român despre starea lu-
crurilor în Bucovina și s'a interesat cu bună-
vointă despre păsurile fraților noștri, mai
ales despre cestiunea țărănească.

Obstrucțiunea Cehilor. Am sem-
nalat er, că în ședința de ați a „Reichs-
rath“-ului Cehii vor reincepe obstrucțiunea.
O seire telegrafică din Praga comunică re-
sultatul conferenței bărbaților de încredere
ai Cehilor tineri, ce s'a ținut la 15 l. o.
Conferența a luat hotărârea, ca față cu gu-
vernul să se pună pe punctul de vedere al
celei mai aspre obstrucțiuni pe toate terenle.
Hotărârea acăsta însemnă, că Cehii nu vor
scote de sub obstrucțiune nici un proiect
de lege, chiar nici proiectele economice.

„Narodni Listy“ din Praga scrie, că
Cehii chiar de ar căpăta favoruri față cu
postulatele lor de limbă, ei nu se vor mul-
țumi cu atât, deore-ce ținta lor este elu-
ptarea deplinei autonomii naționale. Lor nu le
trebuie un stat, cum este Austria de ați.

Congregațiunea comitatului Caraș-Severin.

(Raport special al „Gazetei Transilvâniei“)

Lugos, 13 Maiu n.

— Fine. —

D-l Dr. George Dobrin observă înainte
de toate, că d-l comite suprem în scaunul
său prezidențial n'a fost tocmai imparțial,
căci decât imparțial era, trebuia, ca pe d-l
Suttăg, care a insultat și acusat partidul
național român și prin urmare poporul ro-
mân astfel, cum nu s'a mai întemplat până
acum în congreștiuni, să-l îndrume la or-
dine, căci d-sa cu mult mai tare a insultat,
decât d-l Dr. Stefan Petroviciu, care numai
a scos la ivelă contrarietățile.

D-l comite suprem Pogány Károly:
Nu permit nimerii să se amestece în cer-
cul meu de competență ca president al con-
greștiunii. Decă într'adever d-l Suttăg ar
fi insultat fără particulari, fără un partid po-
litic, mi-aș fi sciut datorința și i-aș fi in-
drumat la ordine.

D-l Dr. George Dobrin: Ca membru
al congreștiunii am dreptul de a lua la
critică și a sbiciui, decât e de lipsă, ținuta
fiecăruia membru al acestei Congreștiuni,
prin urmare și a d-lui comite suprem, care,
deși președinte, e membru al Congreștiunii.

In vorbirea sa mai departe d-l Dr.
Dobrin polemizează cu Suttăg și comitetul
permanent, făcând ridicole aserțiunile lor
și termină declarând, că părăsesc și se
alătură la propunerea d-lui C. Brediceanu.

D-l Virgil Thomici: nu se alătură la
nici o propunere, din motivul, că în cazul
de față s'a călcat în picioare, s'a nimic și
scos din putere o lege fundamentală a țerei
prin ordinațiunile ilegale ale guvernului,
cară ordinațiuni numai atunci aveau loc,
decă guvernul dovedia: că existența statu-
lui e în pericol. — Așa o aserțiune însă e
absurdă și ridicolă, din contră se pericli-
tăză mai mult existența statului prin aceea,
că legi fundamentale ale statului constitu-
țional sunt călcate în modul acesta în pi-
ciore. In cazul de față guvernul a devenit
responsabil în sensul art. de lege III din
1848, și parlamentului îi incumbă datorința
să pună sub acuză pe miniștri criminali și
să-i judece. Corb la corb însă nu-și scote
ochii. Parlamentul de ați, compus pe cale
ilegală, stă în evident contrast cu tendin-
țele și adeveratele interese vitale ale po-
porelor, pe cară ar avé datorința să le re-
presinte; el e compus din partide, cară se
întrec unul pe altul în șovinism și cară când

e vorba de naționalități, sunt un trup și un
suflet, fără vorba de ori-ce ilegalități. Par-
lamentul și guvernul de ați sunt aderenții
aceluiași sistem de despotism și terorizare,
dela aceștiia nici un remediu nu putem
aștepta.

C. Brediceanu ca propunător (ungu-
resce): Fapt e că în țera noastră, lege care
regulează dreptul de întrunire, adunare, in-
soțire, nu există, și e secret public, că nu
se face acăsta lege, care nu lipsescă nici
într'un stat constituțional, nu se face din
unicul motiv, ca să nu se potă bucura de
naționalitățile de aceste libertăți indispen-
sabile pentru un stat liber și constituțional.
La noi se administrează și se regulează aceste
drepturi numai prin ordinațiuni, cară de-
pind dela volnicia, arbitriul, capriciul și
omnipotența ministrului respectiv. Decă prin
lege nu s'a regulat aceste libertăți, de ce
nu s'a regulat prin ordinațiuni admise și
până la crearea legii în mod general. Tot
din motivul, ca să nu devină părtașe și
naționalitățile și autoritățile să nu devină
responsabile în cazul călcării aceloră. Pen-
tru a da drepturile, libertățile acestea, nu
există lege, nu ordinațiune, d'ar pentru a-le
sugruma și în special pentru a lipsi po-
porul român de acelea, a adus ministerul
Bánffy ordonanța din cestiune și de acăsta
încătușare voind noi să scăpăm reolamăm
revocarea aceloră.

Aici află de potrivit a reveni la elo-
giile, cară mi-le-a făcut fostul meu pro-
fesor Suttăg și declar solemn, că nu am
meritat acăsta distincțiune în public, deși
încă din copilăria mea am simțit bună-
voința și dragostea, de care m'a împărășit
d-sa, am fost fericit, că am fost împărășit
de ea și totdeauna cu profundă mulțămire
și reverință m'am silit a o răsplăti. Și decă
véd în partidul liberal bărbați de calibrul
d-lui Suttăg, cară sciu respecta și pe con-
trarii lor politici, aștept, ca atunci când e
vorba de libertățile publice comune pentru
toți și pentru toate partidele, când noi v'ar
arătăm, că suntem încătușăți și în mod
ilegal despoiați de libertățile cele mai car-
dinale într'un stat constituțional, mă aș-
tept, că deși ne sunteți contrarii politici,
decă într'adever sunteți liberali, să ne sprin-
jiniți cererea și să ne ajutați a ajunge la
libertatea dreptului de întrunire. Acăsta ar
fi cea mai cavalerescă prevenire din partea
d-vostre și cea mai patriotică faptă, pentru
care și pe noi și țera cu mulțămire ne-ați
îndatori. Capul meu să nu-l doră pe ni-
menți. Eu nu m'am înrolat la partidul na-
țional român ci eu sunt membru din nas-
cere al acestui partid, precum grofi și ba-
ronii sunt din nasceră, și așa e tot Ro-
mânul cu mintea și inima la loc, cu pri-
cepere pentru adeveratele interese și cu iu-
bire cătră limbă și națiune.

Acest drept de membru al partidului
național român îl las și de moștenire ur-
mașilor mei, ca în tot momentul vieții lor
să se lupte pentru drepturile națiunei, d'ar
tot-odată pentru egala îndreptățire și buna
înțelegere între cetățeni acestei țări.

Mai urmăză o seriă în regă de puncte,
însă cu deosebire de interes local, la dis-
cutarea căroră încă iau parte însemnată
membri ai partidului național român.

Rap.

Cehii și monarhu.

„Münchener Neueste Nachrichten“ de Vi-
nerea trecută publică un raport datat din
Viena 8 Maiu a. c., în care se comunică,
că în ședințele ultime ale dietei boeme, țin-
ute înainte de deschiderea „Reichsrath“-u-
lui, s'au rostit din partea a doi deputați cehi
radicali estveni nise vorbiri demonstrative,
în care a fost adusă în discuțiune și per-
sona monarhului, într'un mod puțin leal
și respectuos.

Raportul amintit al fôiei germane

dice, că deputatul radical ceh din dietă Dr. Baza, citând cuvintele rostite de împăratul în decursul sesiunii ultime a delegațiilor, cătră Dr. Stransky, delegat ceh, a zis:

„Poporul ceh nu mai uită aceste cuvinte, și decă preafinalul cap lasă a fi răpit să rostescă astfel de vorbe și amenință cu dreptul statur, care nu e de loc basat în lege, atunci nu putem dice alta, decât, că acosta este espresiunea inimei monarohului, ... că în acele cuvinte și-a arătat vechia sa dușmăniă față cu poporul cehic“.

Asemenea a zis numitul deputat, că cuvintele monarohului, prin cari a afirmat, că în afacerea „zde“ nu va da amnestiă, éráși nu și-le pôte altfel esplica — și a terminat așa:

„In Berlin este în joc, pôte, sörtea dinastiei habsburgice, niel-decum însă sörtea statului cehic, și decă se va întâmpla o cădere, atunci va fi o cădere în Austria și niel-decum o cădere în regatul Boemiei“.

Despre celalalt deputat radical (agrari), Prašek, raportul amintit spune, că a zis între altele:

„Scim, că pe tron sède un domnitor, care este german, și care nu vrea să concedă niel-odată, ca noi să fim egal îndreptățiți cu Germanii. Acosta trebuie să-o spunem poporului, ca să scie unde e rădeoina réului.“

„Nu trebuie să dicem mereu, că suntem așa de buni și leali. Acosta nu este adevérat! Să nu mințim! Să o spunem acolo sus, că au fost, ce-i drept, vremuri când aundim pe țéran, lucrător și meseriaș, cum respica cu sfântă venerațiune cuvântul „czar pán“ (domnul împérateșo), cum se uita cu sfântă venerațiune la icóna lui și cum spera dela el dreptate și ajutor... Astăđi însă nu mai este așa... și în locul acelor icóne, sunt puse icónele patrioților noștri Huss și Zizka...“

Prašek încheiă astfel:

„In sinul poporului fierbe. N'avem decât să-i spunem, că în Austria nu se pôte ajunge nimic cu binele, și credeți-mi, că va veni un timp, când se va dovedi, că în vinele acestui popor mai curge ceva sânge din vremurile Hussiților...“

In numărul său de Duminecă, 13 Maiü a. c. „Münchener Neueste Nachrichten“ publică o nouă corespondență din Viena datată 11 Maiü, în care se dice:

„După reîntörccrea sa din Berlin împératul Francisc Iosif a cerut să i-se presente și raporturile esacte despre ultimele seditințe ale dietei boeme, și firesce, discursurile deputaților cehi radicali, în cari aceștia cu intențiune au eliminat ori-oc venerațiune înaintea corónei, au deșteptat cea mai mare mâhnire a monarohului. Ceea-ce însă a vătémät pe monaroh și mai mult, decât discursurile résvrätitóre hussitice, a fost faptul, că mareșalul țérii, principele Lobkowitz, nu s'a aflat îndemnat și constrins de a apăra vađa corónei grav ofensată. Niol măcar cel mai obraznic dintre deputații amintiți n'a fost chemat la ordine“.

„Cu ocasiunea audiențelor generale de eri la palat a fost primit și un funcționar politic din Boemia și împératul și-a manifestat față cu acesta mirarea cu privire la atitudinea neînțeleșă a mareșalului țérii. Funcționarul, surprins, a cređut să-și espriime presupunerea, că mareșalul țérii n'a auđit aserțiunile cele mai necuviincioșe, fiind-că deputatul din cestiune vorbeșce de obiceiü așa de puțin respicat, încât abia se aude. Impératul a lăsat acostă scusă slabă fără răspuns. Și din alte cauze n'am fi surprinși, decă principele Lobkowitz, ar dimisiona din postul, pentru care nu este niel într'un chip apt“.

Așa i-se scrie föiei germane. Și din réndurile de mai sus reiese invederat animositatea germană față cu Cehii și cu guvernatorul Boemiei, reies și alte tendințe dușmănoșe Cehilor.

Vorbirile deputaților cehi radicali estremi dovedesc, că în adevér iritațiunea este mare în poporul cehic, de când cu desființarea ordonanțelor de limbă, căci altfel ei n'ar fi cutezat a purta un astfel de limbagiü.

In ce privesc afacerea „zde“, scim, că s'au schimbat părerile în cercurile influente cehice; unul din conducătorii actuali cehi a declarat în public, că a fost o mare greșéiă, că din acostă afacere s'a fă-

cut o cestiune națională și că printr'asta a fost supérat fără necesitate monarohul.

Corespondența „Gaz. Transilvaniei“.

Blasiü, 3 (16) Maiü 1900.

Memoria marei dñle de 3/15 Maiü, ce o veneréză tot Românul, care își iubesc neamul și crede în realizarea dreptelor și firescilor aspirațiunii ale națiunii române, n'am putut'o serba decât în inimile noastre. Liniște și tăcere desévrișită a domnit asupra Blasiului, istoricul loc, unde înainte cu 52 de ani s'a ținut marea adunare națională și unde decf de mii se salutau atunci cu memorabilele cuvinte: „Christos a înviat. — Libertatea a înviat!“

Liniște adencă a domnit, intrucât sentimentele noastre, înăbușite de forța despotismului adversarilor, nu și-au putut afla o manifestațiune esteriöră demnă de amintirea dñlei. S'a întâmplat totuși un cas, care în mijlocul celei mai mari liniște a putut să nelniștescă în gradul cel mai mare pe paznicii puterii publice.

Deja în preséra dñlei autoritățile au pus în mișcare gendarmeria de aici, ca să privegheze și să păzescă, nu cumva să resuffe în vre-un chip öre-care simțéméntul național. Au și păđit ei, nu-i vorba, dér se vede, că atât de năsdrávani totuși n'au putut fi, încât să fiă cu ochii în tóte părțile, prin oraș și afară de oraș și pretutinden, unde se putea ivi vre-o „primejdiă“ pentru „statul național maghiar“.

Căci étă ce s'a întâmplat. Ađi în dñi de dñi, am fost surprinși cu 4 stéguri naționale române, arborate: unul pe un stejar mare secular din bercul de lângă Törnává; altul pe „pétra libertății“, al treilea pe crucea din dealul de asupra viilor, ér al patrulea a fost întepenit pe o plută de soánduri, ce a fost pusă pe lacul numit „Chereteu“ aflător în partea nordică a hotarului.

Pe cele dintăiü trei puțini curioși le vor fi putut vedé, căci autoritatea polițienescă le-a confiscat încă des de dimineță. Cel de pe lac însă și acum la 3 öre d. a., când soriu réndurile acestea, plutesce falnic pe luciul lacului.

Sute de privitori încunjură „Chereteul“ și admiră stindardul și ideia istétă a făptuitorilor, cari, pe lângă altele au mai sciut să producă cea mai viuă ilaritate în public prin o astfel de ridiculizare a simlincilor estreme, ce și-le-a dat gendarmeria, ca să nu pótă cumva resuffa prin vr'un semn esterior sentimentul național, din care cauză ea n'a închis niel un ochiü tótă noștea.

X.

Darea pe burse și „patrioții“.

In ședința dela 15 Maiü a camerei ungare, cu ocasiunea desbaterei asupra proiectului de lege privitor la punerea unei dări asupra burselor, deputatul Géza Pologyi făcú amintire de faptul, că în Buda-pesta cu ocasiunea aruncului dărilor se întâmplă „uriasé retăceri a averilor“ din partea bursianilor. Acești bursiani, cari în majoritate nu sunt alt-ceva, decât jidani speculanți imbrăcați în pene de „patrioți“, locuesc în palate pompöse, fac un lux princiar și totuși plătesc o dare ridicul de mică.

„Lu multe milioane se urcă averea de care se bucură bursianii și după care nu plătesc niel un ban dare, măcar tocmai acești milionieri — dice „Alkotmany“ — sunt în dñua de ađi monopolisatorii patriotismului maghiar, ai frățietății, echității, dreptului, legii și adevérului. Și acești bursiani se vaeră astăđi în cameră din cauza neînsemnatei dări, ce se pune asupra burselor“.

In urmă organul clerical reamintescé casul întâmplat sub Banffy în Ianuarie 1899, când domnia starea de *ex-lex*. Atunci pe lângă tótă starea de *ex-lex* bursianii au ținut să-și arate „tradiționalul“ lor „patriotism“, plătindu-și pe întrecute darea pe anul întreg (pentru ceea ce oficiile de dare se înțelege că i-au despăgubit, dându-le procentele legale) și apoi s'au îngrijit, ca numele lor

să fiă puse în foile plătite ale guvernului și ca acestea să-i laude, ca pe unii, cariși în cele mai critice momente nu întârđiă de a fi cei mai credincioși cetățeni ai patriei.

„Și acosta au făcut'o acei „cetățeni“ cari cu desconsiderarea legii au negat fasionarea venitelor, — au negat'o și atunci (pe timpul lui Banffy) și înainte de atunci și o négă și astăđi. Nu se prostescă însă „patrioții“ bursiani din suburbiul leopoldin, căci prin „patriotica“ plătire a dării din anul trecut n'au folosit patriei, ba încă prin subtragerea intereselor au căștigat, ei simplamente au demonstrat pentru diavolica politică a lui Banffy; acum însă, când de fapt vine réndul la punerea unei dări pe burse, făcută pe baza principiului general al egalității de drept, ei protestéză și în contra acestei neînsemnate dări. Sub Banffy acești bursiani erau „patrioți“, acum sunt „ómeni séraei“. Când öre au fost ei sinceri: atunci, ori acum?“ — se întrébă în fine „Alkotmany“.

In ce privesc punerea unei dări pe burse, am scris și noi de mai multe-ori. Era un postulat general al tuturor cetățenilor de bun simț, ca să se pună odată pe burse dare, căci era revoltător de a soi, că pe când, de esemplu, agricultorii și proprietarii de pământ sunt apăsați cu dări grele cum nu s'a mai pomenit, pe atunci speculanții de burse, cari jöcă cu mii și milioane, erau cu totul scutiți de dare.

De rușinea lumii și pôte că și de gróza multelor țipete, ce se auđiau în contra acestei nedreptăți din partea celor din partida poporală, guvernul Szell a prezentat în cele din urmă un proiect de lege, prin care acum s'a pus o anumită dare și asupra bursei. Acostă dare însă este atât de mică și neînsemnată, încât se vede cât de colo, că e numai o țérenă aruncată de guvern în ochii celor ce strigau în contra nedreptății din cestiune. După o afacere de o mie floreni darea e numai de 10 cr. Inchipuiți-vé: după un öeck séu mandat postal, după un cambiu de o mie de fl., după un pașaport de vite, ne mai amintind aici competența pentru vânđarea imobilelor, se plătesce neaséménat mai multă dare statului, decât plătesce bursianul, decă cumpără séu vinde o hárțiă de valóre de 1000 fl.!

Cu de acestea crede guvernaul Szell, după cum se vede, că va împăca pe cei ce nu véd cu ochi buni, cum cei dela cärmă spre ruina materială a cetățenilor favoriséză în modul cel mai scandalos pătura speculanților jidani, cari au monopolisat „patriotismul maghiar“, deși faptele dovedesc cât se pôte de eclatant, ce fel de „patrioți“ sunt ei.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Maiü.

10 Maiü. Indată după întörccrea Regelui Carol în țérá, d-l general Iac. Lahovari, ministru de răsboiü, îi va presenta spre semnare decretule pentru înaintăriile, ce se vor face în armată pe dñua de 10 Maiü. — D-l Take Popescu, profesor de musică în Bucuresci, a fost însărcinat de ministrul instrucciunii cu organizarea serbării școlare, ce se va da în Cismigiu în dñua de 10 Maiü. — In tóte capitalele de județe 10 Maiü va fi serbat cu mare solemnitate. Cu ocasiunea acestei dñle se vor conferi după obiceiü și mai multe decorațiuni.

Despărțéméntul Panciovei al Asociațiunii își va ținé adunarea generală în 3 Iunie n. 1900 în Cubinul Timișan. Convocarea, subscrisă de d-nii Petru Tău vicepreședinte și Petru Penția notar, s'a publicat deja.

Tempestăți. Din förte multe părți ale țérei se anunță tempestăți, înghețuri și grindină, tot atâtea calamități, cari au prinocuit mari pagube agricultorilor. Din Sibiu se anunță, că eri s'a întâmplat acolo o mare rupere de nori cu grindină; la Clușiü și împrejurime a fost în 11 și 12 Maiü nóptea un adevérat ger, care a opărit tóte

séménăturile, legumele; o parte din cucuruz va trebui din nou séménat.

Inspectiune. D-l Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, de abia sosit în Bucuresci dintr'o lungă inspectiune, a plecat Miercuri într'alta. D-sa merge la Craiova, de unde se va duce să viziteze lucrările podului în construcțiä de peste Breasta. D-l Grădișteanu se va duce apoi, Vineri, la Verciorova întru întâmpinarea familiei regale.

La auditoratul militar din Viena va intra și un tñer român, anume d-l Corneliu Bardosy, fiul d-lui inspector școlar în retragere Iuliu Bardosy din Sibiu, care a depus la academia de drepturi din Oradea-mare cu succes eminent esamenul de stat judiciar.

Mare incendiu în Bucuresci. Imensa clădire a depositului și fabricii „Luther“ din Bucuresci, a fost eri complet distrusă de un incendiu. Au ars 80 vagoné mac și 20 vagoné orz. Pagubele se ridică la 700.000 lei. Fabrica a fost asigurată numai în parte. Incendiu a isbucit la 4 öre dimineța.

Bătae și sinucidere. In cafenéua „Krämer“ din Bocșa-montană Duminecă séra (13 Maiü) între publicul de diferite naționalități, dér în majoritate Românü, se aflau și doi gendarmi și câți-va finanți. Gendarmii au dat în cértă cu unul dintre Românü pentru musică și s'au încéarat la bătaia, táind cu săbiile în Român améndoii gendarmii. Sărind și ceilalți, le-au luat săbiile cu curele cu tot și i-au bătut crunt cu înséși săbiile lor; tot așa au păđit și finanții, cari încă scosese săbiile asupra Românilor. Finanții au fugit, care pe unde afla ușa, ér unul dintre gendarmi după-ce a fost făcut scăpat, s'a dus la casarmă și s'a împușcat.

Un hoț, care fură carne. Ni-se comunică, că eri a fost prins, închis și dus la poliția din loc un servitor dela judecătoria de aici. Servitorul se dusesse în măcelăria sub cuvânt, că vré să cumpere carne. A și cerut să i-se dea o bucățiă de carne și un băiat dela măcelăria lui Vasilie Olteanu i-a și dat carnea și servitorul i-a plătit'o. Până să pună însă băiatul din măcelăria banii la locul lor, servitorul fură o bucată strajnică de carne și o infundă într'un buzunar mare, ce-l avea în partea dindrét a rocului. Băiatul din măcelăria observă încurénd paguba și o luă la fugă „să caute pe hoț. Acesta, ca să-și pördă urma, o luă pe după biserica négră, dér băiatul îl ajunsse și începü să cêrá cu stăruință carnea. Hoțul, care este un Ungur, începü să-l înjure pe băiat în limba lui, dér băiatul nu s'a lăsat, ci a început a striga după el: Prindeți hoțul! A început a se aduna lume și servitorul rușinat se vedü silit să scótă carnea din marelé séu buzunar dela spate și i-a svérliťo băiatului. După acosta hoțul plecă mai departe, dér nu-i venia totuși la socotéla să mérégă acasă fără carne. Decf o luă direct spre măcelăria lui Nicolae Furnică și aici făcú tocmai pe tocmai ca și la măcelăria dintăiü, cu deosebire numai, că aci fură o bucată și mai mare de carne. Abia se depărtă însă din măcelăria și calfa de măcelar îl inhăță de spate, îi desbracă rocul și găsi carnea. Hoțul, încréđut, se dase la început de cătră pădure și trägea la injurături unguresci, dér Românul l'a prins bine și haid' la poliția cu el. Ce va mai fi, se va vedé. Hoțul se numesce Bartha Abel și se afirmă, că de mai mult timp se indeletnicesce cu acosta meseriä.

Esposanții din Paris. Numérul esposanților la esposiția universală din Paris este apröpe de 150.000. La prima esposiția universală francesă din 1855 au fost 24.000, esposanți. La cea din 1867 numérul lor deja s'a urcat la 52.000, în 1878 la 53.000 ér în 1889 numérul esposanților a fost de 95.000. In ce privesc teritoriul, pe care se estinde esposiția: în anul 1855 a fost 168.000 metri pătrați în 1867 de 687.000 metri pătr., în 1878 750.000 metri p., în 1889 960.000, ér ađi e de un milion 100.000 metri pătrați.

Președintele Krüger, după cum spune o telegramă din Lorenzo-Marquez a țiarului „Times”, a lăsat să-i dea de noroc o fetiță somnambulă din Țările-de-jos. Fata i-a profetizat președintelui, că în 14 Iunie Burii vor încheia pace cu Anglia, ér el, Krüger, 3 luni mai târziu va muri. Se știe, că această profetie a făcut rea impresiune asupra bătrânului Krüger.

Budgetele statului ungar dela 1868—1897.

Reproducem după un raport oficial unguresc următoarele date:

În periodul dela an. 1868 până la 1897 cheltuelile ministeriului de interne s'au urcat dela 9—10 milioane la 15 milioane; ale ministeriului de comerț — abstrăgând dela susținerea drumurilor — dela o jumătate de milion la 3½ milioane flor.; ale ministeriului de culte și instrucțiune publică dela un milion la 10 milioane; cheltuelile pentru acoperirea trebuințelor din Croația-Slavonia dela 2 milioane la 7—9 milioane, ér spesele cu pensiunile dela stat, dela aproape trei milioane la 8½ milioane. Spesele de administrațiune ale statului s'au urcat în total dela 111 milioane flor. câte erau în 1868, la 261 milioane.

Pentru acoperirea acestor mari eroațiuni au trebuit să se creeze și isvóre de venit. Cel mai bogat isvor de venite sunt și au fost întotdeauna pentru stat dările directe. În 1868 aceste dări dedeau 58 milioane flor.; acestea s'au urcat treptat și aiunge în 1897 la 108 și jumătate milioane. Venitul dărilor de consum dela 12—13 milioane s'a urcat la 77 milioane; sub titlu de timbru, competențe și taxe s'a urcat venitul curat dela 10½ milioane la 38—39 milioane flor.

O urcare continuă se vede și la venitul consumului de tutun, care până la 1876 era de câte 14—15 milioane, în an. 1897 însă a ajuns la 30 milioane flor.

Căile ferate în 1877 au dat un venit de 2604 milioane flor., cheltuelile au fost 1446 milioane, a rămas deci un plus de 1558 mil. În 1897, în urma unelor construiți de căi ferate, venitele s'au urcat la 94.748 milioane, cheltuelile la 60.691 mil. și plusul s'a urcat la 34.057 mil.

Datoriile statului dela 1867 începe în crescut mereu în fiă-care an, așa că pe când înainte cu 30 de ani erau 268 milioane, pe atunci în 1897 s'au urcat la 2000 de milioane fl.

Răsboiul din Africa sudică.

Să apropie tot mai mult ora decisivă în luptele din Africa sudică. Burii s'au retras din statul Oranje și acum se pregătesc a evacua total și Natalul. Ei se concentrează cu toții la riul Vaal.

O telegramă din Pretoria spune, că comandantul suprem Botha a hotărât să evacueze Oranje fără nici o rezistență și se părăsescă și noua capitală Heilbron. Botha pune greutatea principală pe apărarea liniei Vaal, de unde se domineze Johannesburgul și Pretoria. Botha a mai luat măsuri să evacueze și Natalul.

Burii din partea răsăritenă a statului Oranje, pe cari îi persecută armatele lui Rundle și Brabant, încă se retrag cu mare zor spre frontieră. Ei au și ajuns deja în Lindley, de aici merg peste Heilbron la riul Vaal, unde se vor uni cu forțele lui Botha.

Intr'aceea se vestesce, că Buller încă s'a pus în mișcare acum după-oe Natalul începe a fi deșertat de Burii. El a și cuprins Dundee, căci ce-i era mai ușor decât să ocucerescă fără de lupte orașul, unde chiar la începutul răsboiului Withe a fost bătut și forțat a se retrage în Ladysmith. Probabil, că Buller va voi să mergă și el în Oranje și să se alature la armata lui Roberts.

Se telegrafază din Pretoria, că o colonă de 3000 de Englesi, îndreptată spre a libera Mafekingul, înainteză în marș forțat în lungul căii ferate Fourteen-Streams și

că a ocupat deja chiar de Miercuri 9 Mai st. n. importanta gară Vryburg.

Lordul Roberts însă n'a pomenit de loo despre această. După telegramele țiarelor transvaaliene transmise din Lorenzo-Marquez țiarului „Daily Mail”, colona a înaintat foarte mult.

Colona, după acele narațiuni, ar fi trebuit să lupte adesea spre a-și deschide calea.

La trecerea prin Vaal mai mulți Englesi au murit, loviți séu înecați de Burii.

Vryburg — după cum arată distanțele chilometrice ale căii ferate Capetown-Bulavajo — e la 153 kilometri departe de Mafeking. Deci colona în timp de trei zile ar fi făcut un marș de-aprópe 70 de kilometri.

Se calculéză, că partea rămasă din drum spre a ajunge la Mafeking, se poate face în alte cinci zile.

La Londra se crede sigură liberarea acestui oraș asediat, și se pregătesc mari serbări.

După cum se știe, când Englesii au ocupat orașul Kroonstad Burii nu au opus nici o rezistență. Ei s'au retras în Transvaal.

E cu neputință de-a se prevedé unde se vor concentra ei. Unii cred, că pe colinele dela Sud de Johannesburg, alții mai la Nord în regiunile muntoase, unde răboiul nu se va termina niciodată. Se mai spune însă, cum-că ei ar părăsi Pretoria, făcând să sară în aer unele din edificii.

Astea sunt însă șvonuri.

Verosimilă e iminenta liberare a Mafekingului de către o colonă, ce înainteză secret dela Sud.

Furtună în camera italiană.

Scim, că opoziția din camera italiană a făcut obstrucțiune în contra mai multor proiecte de lege, ce voia să le introducă guvernul. În urma această cabinetul, ca să facă imposibilă obstrucțiunea, și-a luat regulă la modificarea regulamentului camerei. Acesta a dat însă la scene furtunoase în parlament, scene, cari au culminat în ședința dela 15 Mai. Éta cum a decurs acea ședință:

Deputatul Ferri a declarat, că estrema stângă se va împotrivi din toate puterile și prin toate mijloacele, chiar prin violență, la punerea în aplicațiune a modificărilor făcute regulamentului (sgomote vii la centru și la dreapta, aplause la estrema stângă). Giolitti, în scop de împăcare, propune să se numescă o comisiune cu însărcinarea de-a presenta, până în două zile, nouă modificățiuni la regulament, ér până atunci omeni să nu ție ședințe. (Aplause la stângă). Pantano recunoșce generoșele intențiuni ale lui Giolitti, dér se indoesce c'ar primi estrema stângă să cedeze, nici acum, nici ori când, până nu se va restabili respectul legalității. (Aplause la estrema stângă).

Ministrul Pelloux știe, că dec' ar avé vre-o speranță, chiar depărtată, de-a isbuti Giolitti prin propunerea sa să aducă o împăcare, nu s'ar codi cătu-și de puțin să o primescă, dér înțelegerea nu e cu putință, căci minoritatea voesce să innăbușescă majoritatea. (Intreruperi la stângă).

La întrebarea lui Pantano, deoă se va face discuțiunea propunerii Giolitti pe basa noului séu vechiului regulament, Pelloux răspunde, că nu există pentru cameră decât regulamentul aprobat la 3 Aprilie (sgomote, aprobări). Prin urmare, Pelloux nu primesc propunerea lui Giolitti.

Giolitti regretă declarațiunea guvernului. Estrema stângă cere verificarea numărului deputaților. Presidentialul declară, că regulamentul cel nou nu învoesce verificarea în cazul de față (sgomote, strigăte, protestări la estrema stângă). Mai mulți deputați cântă „Imnul lucrătorilor”. Ședința se suspendă.

La redeschidere, presidentul repetă declarațiunea sa cu privire la verificare. (Sgomote violente la estrema-stângă). Presidentialul invită camera să aprobe procesul verbal. Majoritatea se scólă; procesul verbal se aprobă. Estrema stângă strigă, lo-

vesce în pupitre, cântă „Imnul lui Garibaldi”.

Ședința se ridică.

Jurnalele prevéd disolvarea camerei. „Fanfulla” anunță chiar, însă sub rezervă, că alegerile se vor face la 10 Iunie, balotagele la 17 și noua cameră va fi convocată la 22 Iunie.

Igiena și telefonul.

De o bucată de vreme s'au preocupat mult specialiștii de igiena telefonului. Acest aparat, care a pătruns așa repede în obiceiurile noastre, a devenit indispensabil, e întrebuințat universal pentru comunicațiunile verbale... și morbide.

De mai mulți ani deja se știe, că contactul receptoarelor sonore cu felurite urechi, adesea de o curățenie îndolnică, ar puté fi un agent de transmisiune a bolilor contagiöse; în ori-ce caz, deși pavilionul are un tegumen protector, care trebuie să rețină praful dimprejur, totuși ar trebui ca să existe aceeași repulsiune de a' l'apropia séu aplica pe placa vibratöre ca și de a pune pe cap pălăria vecinului. În realitate, grația obiceiului, această justă pozițiune auriculo-telefonică se face imediat și fără răzgândire la apelul: Alo! alo!

O altă primejdiă, la care ne gândim mai puțin însă, provine dela placa microfonică, dinaintea căreia vorbesc; nu-i öre dënă receptacolul eliminațiunilor bucale, mai ales când e vorba de o persoană fără dinți compleți? Placa vibrantă primesc aruncăturile da salivă, care se vor usca și vor forma cu praful ambient, cuiburi, grămeți de germenii vătămători. Vorbesc de obicei tare și lămurit, trebuie să articuleze bine, deschid larg gura, și pe de o parte exalezi, pe de alta inhalezi. Are deci loc un schimb de nu de bune proceduri, cel puțin un schimb între germenii deja conținuți în aparat și cei pe care îi depune acolo persoana, care vorbește. Decă e la mijloc vre-un tuberculos, va fi de sigur o proiecțiune a bacililor lui Koch, care ajunge la proporțiunea de 30%, primirea și păstrarea în corp a acestor microbi, care la ocașiune vor lua în stăpânire un teren predispus, pregătit.

Aceste date erau știute de mult de către igienisții, dér diferitele administrațiuni nu se preocupau de ele; éta acum, că țiarele din Franca publică nota următoare.

„După avisul unei comisiuni speciale d. Mouget a recomandat, că în cabinetele telefonice publice să se ștergă cu o cârpă mușată în acid fenic, placa vibrantă a transmițătorilor, pavilionul receptorilor; să se stropescă în toate zilele cu aceeași soluțiune păreții cabinelor și să se aereze bine”.

La Viena, cabinetele telefonice sunt prevédute cu un șervet cu inscripțiunea: „Ștergeți, vă rog”. Unii gândesc să înlocuescă șervetul prin bumbac. Aceste măsuri bune în sine nu pot fi eficace, decât deoă șervetul, ori vata sunt dese-ori schimbate.

Mai bine însă ar fi să se surprime aparatele telefonice actuale, cu plachele lor vibrante, transmițătorii lor, etc... și a le înlocui cu noile sisteme, care permit a se vorbi și auzi la distanță.

În asemenea condițiuni pericolul ar fi considerabil redus.

ULTIME SCIRI.

Londra, 16 Mai. Din Kroonstad se anunță, că Burii au ținut un consiliu de răsboiu, în care au hotărât să apere Harnysmith, până când se poate.

Washington, 16 Mai. Cabinetul s'a ocupat cu cestiunea primirii deputațiunei Burilor și a decis s'o primescă amical între marginele usanțelor diplomatice.

New-York, 16 Mai. Deputațiunea bură a debarcat eri la Hoboken. La debarcare a fost primită cu mare însufletire de primar și de numérose delegațiuni cu musică. Fischer, conducătorul deputațiunei a declarat,

că victoriile englese nu au înfrânt de loc curagiul Burilor, ci din potrivă Burii se vor lupta până când independența nu le va fi garantată.

Roma, 16 Mai. Agentia „Stefani” vestesce, că nu decret regal amână camera pe timp nedeterminat.

Londra, 16 Mai. O scire oficial nedesmintită spune, că Mafekingul s'a predat Burilor.

Lourenzo-Marqueze, 16 Mai. Din Pretoria sosesc scirea, că colonelul Baden-Powell s'a predat Duminecă cu întreaga garnisonă. Generalul bur Snyman împărtășesce, că a prins pe Baden-Powel dimpreună cu 900 ómeni ai séi.

Londra, 16 Mai. Generalul Buller telegrafază, că a intrat în Glencoe.

DIVERSI.

O nouă lumină. Éta o informațiune foarte curiosă, pe care o publică revista franceză „l'Electricité”. O societate cu capital de 25 milioane de dolari e în formațiune la New-York pentru exploatarea unei descoperiri, care decă faptele sunt confirmate, va opera în moravuri o revoluțiune tot atât de mare ca cea realizată de invențiunea drumului de fier. Un chimist american, Poar de Tethenfant, a cedat sus șisei societăți brevetele unei invențiuni, prin care s'ar reuși să se provóce în globuri de sticlă, prealabil aduse la vid prin ajutorul unei mașini pneumatice, reacțiunii chimice, cari să producă o lumină nouă, o adevărată lumină solară închisă. Această lumină e mai strălucitoare ca lumina lămpei cu arc; ea are mai multă fixitate, decât lumina becurilor cu incandescență și nu obovesce ochii nici oât lumina obținută cu ulei. Așa afirmă inventatorul. Lumina-Poar e produsul unei combinațiuni chimice, necunoscută până acum. Pentru a-o produce, nu e nevoie de motor, de mașine, séu de vre-un aparat. Chimia tăcută a laboratorilor face totă treaba. Odată închisă în globul séu de sticlă, lumina această nu se mai stinge. Globul va puté să aibă ori-ce dimensiune, după cum se va crede necesar, să, fie îndestrat cu o putere luminatöre mai puternică séu mai mică. Lumina va puté fi pusă în buzunar, împreună cu portmoneul, și scósă la nevoie. Nici un pericol nu e de temut. Decă globul se sfărâmă, lumina se perde, dér nu se face nici o explozie. Societatea a însărcinat pe corespondentul séu din Paris, un domn Cuvillier, să facă formalitățile necesare pentru păzirea drepturilor.

Purecii — „animale răpitoare”?

La oficiul vamal din Geneva (Elveția) sosi șilele aceste un pachet cu inscripția: „Pureci dresați”. Această noutate pe teritoriul internațional vamal a cauzat multă bătaie de cap oficiantului: a căutat toate tarifele, dér nicăiri n'a putut da de un pasagiu, pe basa căruia să potă deslega întrebarea, că purecii sunt supuși séu nu vămuirii. Lucrul ajuns la șeful vamal și acesta își aduse aminte de un cas analog éráși destul de greu, care l'a preocupat mult timp. Atunci era o cutie cu lăcuste, cari după multă șocotélă au fost declarate ca articol de mâncare transportat peste graniță. Aceasta nu se potrivea în cazul de față, de-örece nicăiri ómenii nu folosesc purecii ca articol de mâncare, ci toamai din contră. Amploiatul n'a putut să declare pe reponsabilitatea sa purecii ca liberi de vamă și astfel ceru șfatul unei instanțe mai înalte din Berna. În fine purecii au fost puși la rubrica „menageriă” alături cu animalele răpitoare.

Literatură.

Dietetica populară, cunoscuta și mult folositóra scriere populară a d-lui medic Simeon Stoica, cu privire la modul de viață a țeranului român, se vinde cu preț scăzut dela 1.60 bani la 1 corónă plus porto. De vëndare la Tipogr. A. Mureșianu librăria Ciurcu, Gabonyi și Zeidner în Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul *Vasile Moldovan*, fost prefect al Legiunii III în 1849—49. Istoriisurile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei corone de oțel“, opul mult dorit și așteptat al d-nului *G. Cosbuc*, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din Bucuresci și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât oine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria această ni-se arată oglinda viină a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și însuflețitoare. Cartea e provădută cu numeroase portrete și ilustrații. Ea stă în legătură cu **„Războiul nostru pentru neatarnare“** scris tot de d-l *G. Cosbuc*, așa că cine și-a procurat pe acesta trebuie să și procure și **„Povestea unei corone de oțel“**. Sperăm, că fruntașii noștri, înțelegând importanța acestor scrieri, vor stărui din răzputeri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambela cărți dela „Tipografia A. Mureșianu din Brașov“. **„Războiul nostru pentru neatarnare“** costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), **„Povestea unei Corone de oțel“** 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din istoria lumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemțescă a D-rului *Th. B. Weltar* și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „Deșteptării“ din Cernăuți: **partea a doua**. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpa de la Tipografia „A. Mureșianu“ și exemplare din partea întâi, adăugând și pentru această 5 cr. porto.

Zarandul și munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrații și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și nemul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„Pintea Vitezul“, tradițiun, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Regaganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind forte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Țera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miadă-și valea Murășului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apretiată de întreaga țiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Românul în sat și la ôste“ Acesta este ritul unei noue cărțicele, ce d-l *Ioan Pop Regaganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

Pentru comercianți funcționari și toți ômenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de *Ioan Socaciu*, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe spesele „Albinei“ și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Idei fundamentale în economia politică. D-l *Ioan Socacu*, vechi profesor la școlele comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broșură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua și o nouă teorie sociologică, care conține lucruri de interes științific deosebit mai ales pentru specialiști. A cunoșce ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoelă de mare interes pentru ori care cetitor inteligent. Prețul e 65 cr.

„Curs complet de corespondența comercială“, de *I. C. Panțu*. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesțiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superiôră din loc. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, pôte ori și cine să învețe contabilitatea, adecă ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

Procent, Promiul, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple esplicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de *I. C. Panțu*. Acestă nouă broșură conține: **afacerile de credit cambial și afacerile de bancă**.

La creditul cambial s'a introdus o afacere de patru luni, trecută în registrele principale și auxiliare după metoda usitată la noi, precum și după metoda numit francez, întocmai așa, după cum se întrebuintează în practică, arătându-se încheerile lunare și încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărțelă sistematică a afacerilor, s'a esplicit scontul de cambii și reescontul, afaceri cu monete, avansuri pe efecte publice (lombard); împrumuturi pe alte gagiuri (marfă etc.) și depunerile spre fructificare. Esplicările s'au făcut la singuratică casuri și apoi s'au combinat la mică afaceri, cari durează trei și șese luni, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar și la urmă arătându-se trecerile, așa după cum se întemplă în practică, în registre principale și auxiliare.

Prețul este 2 corone + 10 bani porto-De vândare în Brașov: la Tipografia „A. Mureșianu“ și la Librăria N. Ciurcu. In Sibiu: la Librăria archidieceșană. — Atragem atențiunea publicului nostru, îndeosebi a celor ce se ocupă cu afaceri comerciale, precum și a membrilor din direcțiunile băncilor noastre și a funcționarilor acestora, asupra acestei lucrări de neapărată trebuință.

„Amicul bun“, colecțiune de lectură solidă de caracter în direcțiune religioșă-morală (Doctorul sufletesc și sfaturile lui pentru cei ce sunt aprôpe de timpul scăpării din închisôră) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Considerățiuni istorice asupra asociațiunii popôrelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră de Ioan Clinciu profesor în Bucuresci. Acestă scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbații iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiuneiistât și de favorabil apretiată din partea țiarilor noastre. Conține vre-o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine și conține 170 de sfaturi înțelepte, scôse din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dêr frumos și curat. Prețul 50 crucerî (cu porto 55 cr.),

Toaste pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sêu Pribeașul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de *Vasiliu Ranta Buticescu*. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hârtiă fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua nasterii și ziua numelui, câtră diferite rudenii, preoți, învătători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocațiuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părărașanu*. Conține mai multe povești populare, scrise în stil forte ușor, și printre ele mai

multe poesii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspîn și zimbire. Sub titlul acesta a apărut în editura tipografiei d-lui *Todoran* din Gherla o carte de poesii și prosă, scrisă de d-l *Antoniu Pop*. Se pôte procura și dela tip. „A. Mureșianu“. Prețul 40 cr. (cu posta 43.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

Cursul la bursa din Viena.
Din 16 Maiu 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.90
Renta de corône ung. 4%	91.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.25
Bonuri rurale ungare 4%	92.—
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.75
Renta de argint austr.	97.85
Renta de hârtie austr.	97.65
Renta de aur austr.	116.—
Losuri din 1860.	135.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	725.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	720.75

Napoleondori	19.27
Mărci imperiale	118.25
London vista.	242.67 1/2
Paris vista.	96.35
Rente de corône austr. 4%	97.—
Note italiene	90.60

Cursul pieței Brașov.
Din 17 Maiu 1900.

Banota rom. Cump.	19.04	Vënd.	19.08
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleond'ori. Cump.	19.20	Vënd.	19.28
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.73	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)
sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.
Admi. istr. „Gazetei Trans.“

Cafeneaua Transilvania

Aduc la cunoscința onor. public, că de ađi încolo, 16 Maiu se capetă în fie-care ți **Cafea rece (Eiscafeé) și înghețată.**

Rugându-mé de o cercetare numărôse, garantând pentru un serviciu cât se pôte de prevenitor.

Cu totă stima:
„CAFEE TRANSILVANIA“
Carl Neustädter
Strada Vămii 33.

Cafeneaua Transilvania.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Coverte, in tola mărimca.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.